

Zvýšení dnes nedostatečné funkční gramotnosti pětiny českých patnáctiletých žáků má potenciál přispět k dlouhodobému růstu české ekonomiky.

Praha, 2. 12. 2020 – Snížení výskytu nedostatečné gramotnosti u patnáctiletých žáků má potenciál zvýšit tempo dlouhodobého růstu české ekonomiky. Ukazují to kvantitativní projekce nové studie think-tanku IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR. „Kromě pozitivního dopadu na produktivitu práce by vyšší gramotnost přispěla příjmům veřejných rozpočtů nepřímo, například skrze nižší náklady na sociální dávky, náklady na bezpečnost a řešení kriminality,“ uvádějí autoři studie Jana Krajčová a Daniel Münich.

„Pracovali jsme se čtyřmi reformními scénáři, z nichž i ten nejméně ambiciózní by do budoucna představoval navýšení ročního HDP o zhruba 18 miliard Kč. Ambicióznější reformní scénáře potom vykazují dopady až v řádu stovek miliard korun HDP ročně,“ uvedla Jana Krajčová.

Autoři ve studii pracují s výsledky šetření funkční gramotnosti PISA, dovednostmi pro život mezi patnáctiletými žáky a s parametry makroekonomických dopadů ze zahraničních studií. Nedostatečná žákovská gramotnost je spojována s vysokou pravděpodobností výrazných problémů v ekonomickém a společenském uplatnění dotčených žáků. V České republice je dlouhodobě nedostatečně gramotných zhruba pětina žáků, což je sice méně než průměr zemí OECD (1/4), ale představuje to zhruba 20 tisíc žáků ve věkovém ročníku. Zatímco na gymnáziích se žáci s nedostatečnou gramotností téměř nevyskytují, na základních školách představují necelou třetinu a na středních školách bez maturity je to již téměř polovina žáků.

„Zacílení kvalitnějšího vzdělávání na tyto žáky by kromě námi odhadnutých ekonomických výnosů znamenalo i finanční úspory veřejných rozpočtů, např. ve formě nižších sociálních dávek a výdajů na bezpečnost a řešení kriminality. ...zvýšilo by to i jejich šance na dosažení vyššího vzdělání a mezigeneračně přenášené pozitivní efekty,“ uvádějí autoři studie.

Společenské a sociální dopady investic do snížení výskytu nedostatečné funkční gramotnosti se mohou projevit mnohem dříve než ty ekonomické. Výraznější ekonomické dopady by podle autorů byly patrné až za zhruba 30 let, kdy dnešní žáci dosáhnou výraznějšího podílu na pracovní síle.

Konkrétní opatření, jak snížit výskyt nedostatečné gramotnosti, však předmětem studie nejsou. Primárně by se týkala škol a vzdělávání v nich, ale také mimoškolních aktivit. „Koronavirová krize a již druhá dlouhodobá plošná výluka prezenčního vzdělávání ve školách problém s nedostatečnou funkční gramotností činí ještě naléhavějším. Distanční vzdělávání situaci již dříve znevýhodněných žáků ještě více zhorší,“ dodává druhý z autorů studie, Daniel Münich.

Autoři nicméně podotýkají, že jejich odhady přínosu mohou posloužit v úvahách o tom, kolik peněz navíc se české společnosti na případně zvažovaná opatření vyplatí vynakládat.

Celou studii si můžete stáhnout zde [Vysoké náklady nízkého vzdělání v České republice](#).

Kontakt na autora:

Daniel Münich, daniel.munich@cerge-ei.cz, tel. +420 – 736 607 705

Kontakty pro média:

Blanka Javorová, blanka.javorova@cerge-ei.cz, tel.: +420 – 602 698 440

IDEA při CERGE-EI, Politických vězňů 7, Praha 1

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Národohospodářském ústavu AV ČR, v. v. i. je nezávislý akademický think-tank zaměřující se na analýzy, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich neustranné interpretaci a moderní ekonomické teorii. IDEA je projektem Národohospodářského ústavu Akademie věd České republiky, který spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI.

Studie byla ve spolupráci s PAQ Research vydána díky podpoře programu [Strategie AV 21](#) Akademie věd České republiky v rámci společenskovedního programu [Společnost v pohybu a veřejné politiky](#) a díky podpoře [Nadace České spořitelny](#).

